

CAREGIVERS

We Care • Ons Gee Om

NPO No: 056-352
A Registered ARTICLE 18A Organisation
PBO No: 930032175

Home Based Care	Caregivers Empowerment
Berading	Sterwensbegeleiding
Emotional Support	Ondersteunings Groepe

Sarel Cilliersstraat 13B
13B Sarel Cilliers Street
KROONSTAD
9499

☎ 056 212 3415
☎ 084 206 8912

Website:
www.nfscaregivers.co.za

e-mail:
nfscaregivers@telkomsa.net
facebook:
facebook.com/pages/NFS-Caregivers-Kroonstad/426533817415878?fref=nf

Covid-19 veroorsaak wêreldwyd vir mense en gemeenskappe 'n krisis. Die wêreld is op geen manier hiervoor voorbereid nie.

Niemand word gespaar van die vernietigende impak nie. Om nie eers te praat van die lewensverlies, die mediese impak van die siekte, die emosionele impak van kommer, angs, hartseer en onsekerheid oor die toekoms.

Krisisse en moeilike tye verander altyd mense, hul verhoudinge en toekoms óf ten goede óf ten kwade.

Dis belangrik om dit aan te pak as 'n geleentheid om die beste in jou na vore te bring om weer vanselfsprekende dinge te waardeer en as 'n geleentheid te sien om na die krisis tog sekere dinge beter of makliker te kan doen.

'n Tyd om te begin om in 'n ander rat te lewe. Stadiger, rustiger, want ons is nie meer laat vir iets of jaag iewers heen nie. Dis ons geleentheid vir meer tyd vir mekaar, vir dink, wonder, besin, lees ... om dié dinge te doen, waarby ons nét nóóit uitkom nie.

In Mei 2021 uitgawe:

Covid-19 Krisis

Tuisversorging Kankerpatiënte

Versorging: Algemeen

Algemene Jaarvergadering

Positief

Palliatiewe Sorg & Sterwensbegeleiding

Raak Betrokke

Versorging: Kankerpatiënte

Tans versorg ons drie terminale kankerpatiënte op 'n 24-uur basis. Net die versorging van die drie pasiënte kos ons organisasie ongeveer R15 000 elk, m.a.w. R45 000 per maand. Dit sluit doeke, medikasie ens. alles uit. Ons versorg tans ook twee pasiënte op 'n daaglikse basis teen R7 000 per maand. Ons uitgawes net vir die versorging alleen beloop tans R60 000. Kan ek getuig dat ek nog nie een slapelose nag gehad het oor geld nie? God voorsien in al ons behoeftes soos Hy belooft het - Felicity

OVARIA KANKERPASIËNTE

PASIËNT 1 skakel Felicity om hulp te vra vir geweldige pyn en ongemak wat sy ervaar en sy weet nie wat om te doen nie. Felicity beveel aan dat sy na haar dokter toe moet gaan, NFSCG sal vir die konsultasie betaal. Op 9 Mei 2021 het die pasiënt weer vir Felicity gekontak met komplikasies wat sy ervaar. Sy het ook erge pyn. Felicity beveel aan dat sy na Boitumelo Hospitaal se ongevalle afdeling moet gaan vir moontlike oorplasing na Nasionale Hospitaal, Bloemfontein of sy moet weer na 'n privaat dokter gaan waarvoor organisasie sal betaal. Haar morfien voorskrif is na Röschers Apteek gestuur en Felicity bied weereens aan dat organisasie vir die voorskrif sal betaal, hulle moet dit net self gaan afhaal. Op 15 Mei 2021 kontak sy weer vir Felicity met komplikasies waarop Felicity en suster Jorietha haar gaan help het.

PASIËNT 2 se pa het haar op 21 Mei 2021 na Nasionale Hospitaal, Bloemfontein geneem vir 'n CT-skandering. NFSCG voorsien petrolgeld na Bloemfontein. Die onkoloog is tevrede met haar uitslae. Pasiënt is oorweldig met hierdie goeie nuus! Sy stuur vir Felicity die volgende boodskap: "Tannie toe ek so uit die hospitaal stap, die tas wat se wiele so klik klik klik, die deur outomaties oopskuif, toe voel dit vir my vir 'n oomblik soos 'n lughawe, ek wat my kaartjie gekry het om hoog te vlieg en môre weer kan ek VOLUIT LEWE!!!"

PASIËNT 3 het weereens 'n onkoloog afspraak nagekom. Sy het ook goeie nuus ontvang maar moet egter intraveneuse vog ontvang. Suster Jorietha het bystand verleen aan pasiënt by die onko kliniek aangesien ons niemand het om dit tuis vir die pasiënt te doen nie. Terwyl suster Jorietha besig was met haar baba kliniek het sy kort-kort toesig gehou oor die verloop van die proses.

PASIËNT 4 het ovaria kanker met metastase na haar lewer en is 13 Mei 2021 opgeneem in Universitas Hospitaal, Bloemfontein. Sy is intussen weer ontslaan waarop Felicity en suster Jorietha haar tuis besoek op 19 Mei 2021. Haar wond is gediens waarvoor sy baie dankbaar is.

PASIËNT 5 het ook ovaria kanker met metastase en NFSCG doen daaglikse versorging by haar vir 7 dae in die week. Sy het aanhoudende pyn en het ook geen eetlus nie maar ons motiveer haar om te eet anders sal sy baie verswak.

BORSKANKER PASIËNTE

Borskanker pasiënt met metastase na longe, ovaria en skelet se bloeddruk het die hoogte ingeskiet. Haar seun het haar geneem vir dokters afspraak. Die morfien formule is verander en haar bloeddruk medikasie is aangepas. Sy is hoofsaaklik bedleënd. Sy het intussen haar verjaarsdag gevier saam met haar familie en is lekker bederf. Ons het intussen 'n besluit geneem om nagdiens by haar te staak maar sou dit nodig wees, sal ons dit onmiddellik weer hervat.

Borskanker pasiënt met metastase na die brein – Hierdie pasiënt is só 'n positiewe mens wat ten spyte van haar siekte en diagnose nog steeds net die mooi in elkeen kan raaksien en hulle kan komplimenteer. NFSCG doen tans 24-uur tuisversorging by haar. Sy het haar onlangs laat groot doop en op 'n stadium het sy getwyfel of sy reg gedoen het. Op 'n vraag hoe sy gevoel het toe sy gedoop is, het sy gesê dat dit gevoel het of al haar skuldgevoelens is van haar weg gewas. Sy kan die innerlike vrede wat sy ervaar net haar eie maak. Sy kla van erge hoofpyn waarop Felicity haar onkoloog kontak wat medikasie voorskryf. Intussen het sy nog komplikasies ontwikkel waaraan ons aandag gegee het.

Borskanker pasiënt– Hierdie pasiënt is só 'n positiewe mens wat ten 'n afspraak gehad by Nasionale Hospitaal op 24 Mei 2021. Sy bly bekommerd oor haar eggenoot wat dementia het maar hulle kinders sal na hom omsien. Haar seun het haar vir die afspraak geneem. Sy het weer 'n opvolg konsultasie datum vir 14 Junie 2021 waarop nog meer toetse uitgevoer moet word waarna die chirurgie dan 'n besluit sal neem. Die onkoloog het haar wel voorberei vir 'n mastektomie en/of chemo.

Borskanker pasiënt wat na remissie weer siek geword het kon nie chemo ontvang nie agv haar witbloedselle wat te laag was. Sy het intussen besluit om nie voort te gaan met die chemo gedurende die winter nie en sy het haar besluit bespreek met haar onkoloog wat dit ook so respekteer.

BEJAARDE PASIËNT BY WIE ONS AL 5 JAAR TUISVERSORGING DOEN OP 'N DAAGLIKSE BASIS

Bejaarde Pasiënt: NFSCG verskaf doeke aan haar en met sekere tye wanneer sy medikasie benodig voorsien ons dit aan haar. EN DAN ... byna op 'n daaglikse basis moet ons die konflik hanteer tussen haar en haar seun wat by haar inwoon! Op 9 Mei 2021 het een van ons Caregivers wat help om die pasiënt te versorg vir Felicity geskakel. Sy het hartverskeurend gehuil! Felicity het haar tuis besoek net om vas te stel dat die pasiënt haar verskriklik geskel het omdat sy probeer goed doen het deur die pasiënt se plantjies nat te gooi want volgens haar het sy nou te veel water op gegooi. Beide die pasiënt en die Versorger is baie emosioneel na hierdie episode soveel so dat die Versorger nie meer by die pasiënt wil werk nie. Felicity noem aan die pasiënt dat dit moontlik tyd is dat sy na 'n versorgingsoord toe moet gaan maar sy weier volstrek. Sy is 'n verbitterde bejaarde wat onvergenoegd is met die lewe! Die Versorger voel egter baie jammer vir die bejaarde en besluit om maar weer 'n kans te neem. Die positiewe uitvloeie van die konfrontasie is dat die bejaarde pasiënt ook nou besef het dat Caregivers ook net mense is wat kan seerkry en dat hulle haar werklik met liefde en deernis versorg!

PASIËNT MET LONGKANKER is positief getoets vir Covid op 18 Mei 2021. Sy vertel dat sy baie siek was, maar dit toegeskryf het aan die chemo wat sy ontvang het. Haar gesondheid toestand is wisselvallig aangesien Covid simptome amper 'n "roller coaster siekte" genoem kan word. Een oomblik voel jy goed om net die volgende oomblik baie siek voel.

KOLON KANKERPASIËNT het dmv privaat onkoloog van Bloemfontein 'n afspraak by Nasionale Hospitaal, Bloemfontein verkry. Verskeie prosedure het gevolg en moes hy twee keer Bloemfontein toe gaan. Beide die pasiënt en sy vrou is van mening dat die hospitaal mooi skoon is en dat al die personeel vriendelik en hulpvaardig is.

Rektale kanker pasiënt geniet heeldag aandag vanaf Petro Uys, ons Caregiver wat ook woonagtig is te Jordaniapark. 'n Obstruksie word vermoed by pasiënt waarop 'n dokter konsultasie gevolg het. Teen laatmiddag ontstaan verdere komplikasies by die pasiënt waarop Felicity Kroon Hospitaal se beampte in beheer skakel om reëlins te tref dat pasiënt na ongevallen kan gaan om 'n dokter te spreek. Felicity aanvaar verantwoordelikheid vir die koste van die ongevallen konsultasie en haar familie tref reëlins vir genoeg fondse indien sy opgeneem sou word. Sy word inderdaad opgeneem maar is na 24 uur weer ontslaan. Pasiënt is op 'n latere stadium in Nasionale Hospitaal opgeneem tydens 'n konsultasie besoek van haar aan die hospitaal. Daar is teen chemo behandeling besluit maar verskeie probleme is gediagnoseer. Die nuus is aan haar oorgedra dat sy op geleende tyd is.

Ons geliefde pasiënt met **rektale kanker en metastases na die longe** se stoma word nog gereeld deur Felicity gediens. Felicity en haar man Carel het dan ook die pasiënt na Bloemfontein geneem vir 'n CT-skandering. Felicity, pasiënt se broer en haar skoonsus het 'n virtuele gesprek met haar onkoloog gehad. Na vele wroeging het pasiënt besluit om weer te gaan vir chemoterapie. Haar broer belowe om haar Bloemfontein toe te neem vir die ses chemo sessies wat gaan volg. Intussen het sy 'n erge allergiese reaksie ervaar agv die chemo waarop Felicity haar onkoloog kontak. Die onkoloog het aanbeveel dat die chemo pille dadelik gestaak moet word.

**ALGEMENE
JAARVERGADERING
11 MEI 2021**

Die bestuur vir termyn 2021-2023 is soos volg verkies:

Felicity Combrinck – Voorsitter

Frances Phooko – Onder-Voorsitter

Susan Tinkler – Tesourier

Cathy Lubbe – Sekretaresse

Suster Jorietha Heymans – Pasiënt Koördineerder Groter Kroonstad

Wollie van Schalkwyk – Logistieke en Fondsinsameling

Suster Selina Letsele - Pasiënt Koördineerder Maokeng

Magdaleen Khoaeone - Pasiënt Koördineerder Bentpark

PALLIATIEWE SORG & STERWENSBEGELEIDING

Ons innige meegevoel met die families met hulle groot verlies

Ons het VIER sterfgevallen gehad gedurende Mei 2021

'n **Pasiënt** se aanstaande skoonseun het Felicity geskakel op 10 Mei 2021 om haar in te lig dat pasiënt by Boitumelo Hospitaal was. Hulle het slegs intraveneuse vog vir hom gegee en huis toe gestuur. Hy is egter baie swak. Hulle benodig Rehidrate en Energade wat Felicity vir hulle aankoop. Hulle voel ook dat hy nog in die hospitaal moes gewees het maar sy dogter versorg hom baie mooi. Ongeveer 15h30 die middag skakel die aanstaande skoonseun weer met die nuus dat die pasiënt oorlede is. Felicity bring 'n tuis besoek net om vas te stel dat die pasiënt reeds 'n geruime tyd oorlede is! Hulle het die ambulans van die staat geskakel maar wag geruime tyd daarvoor. Die pasiënt het egter 'n begrafnisboekie by Doves gehad waarop Felicity hulle skakel in Welkom. Hulle onderneem om die oorskot te kom haal. Felicity kontak ook die A P Kerk maar die oorledene was slegs 'n karwag en nie 'n lidmaat nie. Die kleinseun en sy vrou is egter lidmate van die sel gemeente. Felicity kontak ook die pasiënt se dokter. Hulle het nie kos in die huis of selfoon lugtyd nie waarop Felicity 'n bedrag geld aan hulle oorhandig om voorsiening te maak daarvoor. Die diens is toe uiteindelik behartig deur Dr. Hannes Els by die begraafplaas.

Pasiënt met **skildklier kanker en metastases na die nekwerwels en linker arm** kom nog steeds baie onrustig voor. NFSCG doen sedert 1 Mei 2021 24-uur tuisversorging by die pasiënt. Met tye raak sy aggressief. Sy is op 'n pynprogram maar is werklik veeleisend en met tye baie onbeskof met die Versorgers. Felicity moes vir die eerste keer sedert die organisasie tuisversorging doen 'n gesprek voer met die pasiënt en haar man om aan hulle te verduidelik dat daar al twee Versorgers beseer is agv onredelike eise om op en af getel te word van die hospitaalbed en indien die pasiënt nie haar samewerking gee nie, die organisasie verplig is om te onttrek. Al ons versorgers is ouer persone en hulle doen dit uit die liefde van die saak en ontvang slegs 'n stipend vir die versorging maar ons kan nie toelaat dat hulle beseer word nie! Dit het egter net vir 'n kort tydjie goed gegaan! Vanaf 25 Mei 2021 het sy skielik verswak en het haar toestand verander na kritiek. Sy bly onrustig. Sy het vir drie dae deur haar sterwensproses geworstel en sterf op 28 Mei 2021 in die vroeë oggendure. Felicity het AVBOB geskakel om haar oorskot te gaan haal en het haar dokters in kennis gestel.

Verlede maand was gemeld dat ons by 'n pasiënt was wat "**vermoedelik**" **kanker** het. Suster Retha Kroukamp het hom ondersoek en 'n groot massa gevoel. Ten spyte van ons pleidooie om hom op te neem vir verdere toetse kon ons aanvanklik niks uitgerig kry nie. Uit radeloosheid het die familie hom na 'n privaat dokter geneem wat hom na 'n chirurg verwys het. Daar is toe besluit nadat hy oornag in Boitumelo opgeneem sal word sodat dat hy na Universitas Hospitaal oorgeplaas kan word. Daar kon niks foutief vassgestel word tydens 'n CT-skandering nie. Pasiënt se vrou het Felicity geskakel op 28 Mei 2021 om te vra vir 'n pak doeke. Sy dogter het die doeke by Felicity gaan afhaal en volgens haar het die dokter hulle meegedeel het dat dit 'n baie stadig groeiende kanker is en dat hulle nog sal besluit of hulle hom chemo sal gee aldan nie. Sy dogter skakel Felicity op 1 Junie 2021 met die inligting dat hul pa gedurende die nag oorlede is.

Ovaria kankerpatiënt met metastases: Felicity doen die afgelope agt maande soggens die pasiënt se stoma versorging. Op 23 Mei 2021 is die pasiënt baie deurmekaar en kry baie koud. Pasiënt se skoondogter vra vir Felicity om haar skoonmoeder se onkoloog te kan ontbied maar Felicity verduidelik aan haar dat hy slegs 'n besoekende onkoloog van Bloemfontein is en die pasiënt se volgende afspraak is eers vir 3 Junie 2021. Tydens die stoma versorging van pasiënt op 24 Mei 2021 het Felicity besef dat die pasiënt baie verswak het en stel voor dat die skoondogter die pasiënt se plaaslike dokter moet skakel. Die dokter bring 'n tuis besoek en verskaf briewe wat benodig word deur haar kinders wat tans oorsee woon en werk dat hulle moeder op sterwe lê. Op 29 Mei 2021 vra sy wanneer haar kinders by die huis gaan wees. Haar kinders arriveer 13h00. Hulle spandeer tyd met haar en ons prys die Heer dat hulle betyds opgedaag het! Op 30 Mei 2021 het sy inderdaad baie verswak en kontak ons ook haar predikant wat 'n besoek bring en 'n gebed doen. Die Caregiver skakel Felicity die aand ongeveer 21h30. Pasiënt sterf om 22h00 met haar kinders, skoondogter en onself teenwoordig. Felicity skakel AVBOB, haar onkoloog en dokters asook al die versorgers wat by haar diens gedoen het.

Raak Betrokke

Liefdegawes word uitgedeel

Kontak gerus vir Felicity Combrinck by 084-206-8912 of nfscaregivers@telkomsa.net of besoek ons kantoor gedurende 09:00 – 13:00 weksdae te Sarel Cilliersstraat 13B, Kroonstad indien jy belangstel of meer wil weet van die organisasie.

ONTHOU DAT ARTIKEL 18A KWITANSIES UITGEREIK WORD AAN DIE EINDE VAN 'N FINANSIËLE JAAR VIR ALLE FINANSIËLE DONASIES AAN DIE ORGANISASIE WAARVAN 'N SEKERE PERSENTASIE VERHAALBAAR IS VAN BELASTING.

**Bankbesonderhede: Northern Free State Caregivers
ABSA Bank Kroonstad Taknommer 632005**

Rekeningnommer ***Lopende Besigheidsrekening*** 40-6838-7301

Sou u dit oorweeg om NFS Caregivers in u testament te benoem, kontak gerus u prokureur of instansie waar die testament gehou word om meer besonderhede uit te vind. Ons wil byvoorbaat u bedank vir u uitsonderlike vrygewigheid en nagedagtenis om ons organisasie as begunstigde te benoem. Wees verseker van ons opregte en lojale ondersteuning. Daar is baie geleenthede - geen nalatenskap is te klein of te groot nie!

U KAN GERUS DIE NUUSBRIEF VERSPREI AAN U VRIENDE. INDIEN DAAR MENSE IS WAT BELANGSTEL OM 'N NUUSBRIEF TE BEKOM, LAAT WEET ONS GERUS BY 056 212 3415 of 084-206-8912 OF STUUR 'N E-POS AAN:

nfscaregivers@telkomsa.net

Besoek Ons Webwerf By nfscaregivers.co.za of

Like ons facebook blad by NFS Caregivers Kroonstad